

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Правничий коледж

Циклова комісія з гуманітарних та соціально-економічних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Голова циклової комісії

Купецька О.І. _____

“ ___ ” _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська мова за професійним спрямуванням

галузь знань _____ 08 право _____

спеціальність _____ 081 право _____

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

ЛОГІКА. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за галуззю знань 08 право, спеціальністю 081 - право. – Львів, 2016.

Розробники: к.ю.н., доцент Коваль А.Ф. на основі навчально-методичного комплексу Львівського національного університету імені Івана Франка (Кафедра історії філософії філософського факультету): « РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ, ЛОГІКА (09.00.06), для напряму підготовки - 6.030401 – ПРАВО, ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ, Кредитно-модульна система організації навчального процесу, (КМСОНП) . Львів 2010.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії з гуманітарних та соціально-економічних дисциплін Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол № __ від «__» _____ 2016 р.

Голова циклової комісії з професійно-орієнтованих дисциплін Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка _____ викл. Купецька О.І.

«__» _____ 2016 р.

Схвалено Педагогічною радою Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол № __ від “__” _____ 20__ р.

“__” _____ 20__ р.

Голова _____ доц. Цікало В.І.

1. Опис навчальної дисципліни

**(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни
“ _____ ”)**

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів, – 3	<u>Галузь знань 08 право</u>	Нормативна (за вибором студента)	
Модулів – 1	Спеціальність 081 право	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 1		2-й	2-й
Курсова робота -		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 108		3-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента -	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Молодший спеціаліст	<i>Лекції</i>	
		36 год.	14год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		18 год.	4 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		54 год.	90 год.
		ІНДЗ:	
		Вид контролю: ІСПИТ	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання -

для заочної форми навчання -

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Вивчення науки логіки передбачає ознайомлення студентів з логічною теорією мислення і оволодіння навичками логічного аналізу категоріального апарату, здобутого у процесі формування правового знання та інтерпретації формалізованої мови науки логіки в сфері права; виявлення логічних помилок в міркуваннях з юридичним змістом; виведення правового знання; доведення правових приписів на істинність або спростування на хибність.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Завдання викладання дисципліни ”Логіка” полягає у тому, щоб:

- 1) ознайомити студентів, які навчаються на юридичному факультеті, із теоретичними основами логіки як філософської науки про процедуру правильного, аналітичного, критичного мислення; способами його організації та законами, дотримання котрих забезпечує формальну правильність здійснення інтелектуальних операцій і є умовою їх практичної ефективності;
- 2) на понятійному рівні розкрити студентам тенденції історичного розвитку логіки як галузі філософського та науково-методологічного знання;
- 3) навчити студентів, які навчаються на юридичному факультеті, практичним навичкам формування логічної культури мислення; критичного аналізу юридичних текстів; побудови нормованих повідомлень; освоєння прийомів формування логічної аргументації при проведенні судових дебатів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- а) на понятійному рівні - об'єкт та предмет науки логіки; логічні основи аналізу юридичної мови; основні форми абстрактного мислення та логічні закони; способи визначення істинності висловлювань та особливості застосування логічних методів в теоретико-пізнавальної діяльності юристів;
- б) на фундаментальному рівні - структуру та різновиди основних форм мислення; типи об'єктивних зв'язків та відношень між поняттями,

висловлюваннями; вимоги формально-логічних законів, дотримання яких визначає логічну правильність розсудів;

в) на практично-методологічному рівні - правила виконання логічних операцій над поняттями, висловлюваннями, умовиводами; логічні способи доведення та спростування, прийоми ведення дискусій та полемік.

вміти :

В результаті вивчення даного курсу студент повинен вміти:

а) на репродуктивному рівні - оперувати логічною термінологією з метою визначення сфери функціонування раціонального (абстрактно-логічного) мислення; застосовувати при побудові та аналізі юридичних текстів закони та правила логіки; правильно формулювати запитання; встановлювати відношення між висловлюваннями за істинністю; визначати тип логічних помилок в юридичних текстах, в міркуваннях учасників юридичного дискурсу;

б) на евристичному рівні - виявляти найтипівіші випадки порушень законів логіки, що зустрічаються в літературних творах, юридичних текстах, в публічних промовах учасників судових дебатів; наводити власні приклади, демонструючи тим самим свій рівень знань специфіки логічної організації форм абстрактного мислення; вміти здійснювати самостійно логічні операції над поняттями, висловлюваннями, умовиводами; знаходити власні аргументи для обґрунтування істинності/хибності певних тверджень (тез).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 36 години/3 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Вступ до логіки.

Тема 1. Об'єкт, предмет і метод науки логіки.

1. Основні значення терміну "логіка".
2. Об'єкт і предмет науки логіки.
3. Методи науки логіки - методи пізнання і метод формалізації.
4. Історичні етапи розвитку науки логіки. Типи логік.

Рекомендована література:

1. Карамишева Н.В. Логіка. Підручник для студентів-правників. - Львів, 2000. - с. 3-11.

2. Карамишева Н.В. Логічний аналіз систем правового знання та їх застосування. Спецкурс для студентів юридичного факультету. - Львів: ЛДУ ім. І.Франка, 2004.

Тема 2 Мислення і мова

1. Що таке мислення. Типи та види мислення.

2. Мова як знакова система. Види мов.

3. Логіко-семантичний аналіз мови.

4. Логічні концепції істини.

Рекомендована література:

1. Карамишева Н.В. Логіка. Підручник для студентів-правників. - Львів, 2000. - с. 12-34.

2. Карамишева Н.В. Логічний аналіз систем правового знання та їх застосування. Спецкурс для студентів юридичного факультету. - Львів: ЛДУ ім. І.Франка, 2004.

Тема 3. Логіка і право.

1. Методологічна функція формальної логіки.

2. Застосування логічної теорії в галузі права.

Рекомендована література:

1. Карамишева Н.В. Логіка. Підручник для студентів-правників. - Львів, 2000, с. 35- 50.

2. Карамишева Н.В. Логічний аналіз систем правового знання та їх застосування. Спецкурс для студентів юридичного факультету. - Львів: ЛДУ ім. І.Франка, 2004. - с. 7-10.

Змістовий модуль 2.

Змістовий модуль 2. Основні форми і закони мислення.

Тема 4. Поняття як форма мислення.

1. Загальна характеристика поняття як форми мислення.

2. Структура поняття. Види понять за змістом і обсягом.
3. Логічні відношення між поняттями та їх графічне зображення за допомогою кіл Ейлера.
4. Логічна операція над змістом поняття. Визначення поняття.
5. Логічні операції над обсягом поняття:
  - а) узагальнення та обмеження поняття;
  - б) поділ обсягу поняття.

Рекомендована література:

1. Карамишева Н.В. Логіка. Підручник для студентів-правників. - Львів, 2000, с. 53-82.
2. Карамишева Н.В. Логічний аналіз систем правового знання та їх застосування. Спецкурс для студентів юридичного факультету. - Львів: ЛДУ ім. І.Франка, 2004, с.35-37.

Тема 5. Висловлювання як форма мислення.

1. Загальна характеристика висловлювання: визначення, логічна структура, мовні форми виразу.
2. Види висловлювань.
3. Методи встановлення істинності простих та складних висловлювань.

Рекомендована література:

1. Карамишева Н.В. Логіка. Підручник для студентів-правників. - Львів, 2000, с.82-115.
2. Карамишева Н.В. Логічний аналіз систем правового знання та їх застосування. Спецкурс для студентів юридичного факультету. - Львів: ЛДУ ім. І.Франка, 2004, с.35-37.

Тема 6. Основні логічні закони.

1. Загальна характеристика логічних законів.
2. Поняття "логічний закон" в традиційній логіці і символічній логіці.
3. Закон тотожності: визначення, вимоги до побудови правильних міркувань, логічні помилки при його порушенні.

4. Закон несуперечності: визначення, вимоги до побудови правильних міркувань, логічні помилки при його порушенні.
5. Закон виключеного третього: визначення, вимоги до побудови правильних міркувань, логічні помилки при його порушенні.
6. Закон достатньої підстави: визначення, вимоги до побудови правильних міркувань, логічні помилки при його порушенні.
7. Логічний закон і юридичний закон.

Рекомендована література:

1. Карамишева Н.В. Логіка. Підручник для студентів-правників. - Львів, 2000, с. 124-135.
2. Карамишева Н.В. Логічний аналіз систем правового знання та їх застосування. Спецкурс для студентів юридичного факультету. - Львів: ЛДУ ім. І.Франка, 2004, с.41-42.

Тема 7. Умовивід як форма мислення.

1. Загальна характеристика умовиводу як форми мислення.
2. Поняття необхідного та імовірнісного умовиводу.
3. Принцип логічного слідування в умовиводах.
4. Характеристика дедуктивних умовиводів: визначення, структура побудови, аксіома дедукції. Умови визначення істинності дедуктивних умовиводів.
5. Види дедуктивних умовиводів: умовиводи логіки висловлювань і умовиводи логіки предикатів.
6. Характеристика імовірнісних умовиводів: визначення, структура побудови. Умови визначення істинності висновків.
7. Види імовірнісних умовиводів: індукція і аналогія.

Рекомендована література:

Усього годин												
Модуль 2												
Курсова робота			-	-		-			-	-	-	
Усього годин												

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Об'єкт, предмет і метод науки логіки.	2
2	Мислення і мова	2
3.	Логіка і право.	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття як форма мислення.	2
2	Висловлювання як форма мислення.	2
...	Основні логічні закони.	2

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		2
2		2
...		2

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Умовивід як форма мислення.	2...
2	Доведення і спростування.	2
3	Паралогізм. Софізм. Парадокс.	2.
	Разом	

9. Індивідуальне навчально - дослідне завдання

10. Методи контролю

11. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Приклад розподілу балів, які отримують студенти (для заліку)

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

Приклад розподілу балів, які отримують студенти (для екзамену)

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3				50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів

Приклад розподілу балів, які отримують студенти за виконання курсової роботи (проекту)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до	до	до	100

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів;
- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік	
A	90 – 100	5	Зараховано	
B	81-89	4		Відмінно
C	71-80			Дуже добре
			Добре	

D	61-70	3	<i>Задовільно</i>
E	51-60		<i>Достатньо</i>

Протягом семестру проводиться не менше двох модулів або колоквиумів чи контрольних робіт або інших видів контролю. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

12. Методичне забезпечення

1. Курс лекцій, тести

13. Рекомендована література

Рекомендована література:

1. Карамишева Н.В. Логіка. Підручник для студентів-правників. - Львів, 2000, с. 230-237.
2. Карамишева Н.В. Логічний аналіз систем правового знання та їх застосування. Спецкурс для студентів юридичного факультету. - Львів: ЛДУ ім. І.Франка, 2004, с. 32-35.
3. Рекомендована література
  1. Карамишева Н.В. Логіка. Підручник для студентів-правників. - Львів, 2000.
  2. Карамишева Н.В. Логічний аналіз систем правового знання та їх застосування. Спецкурс для студентів юридичного факультету. - Львів: ЛДУ ім. І.Франка, 2004.
  3. Карамишева Н.В. Збірник логічних завдань для студентів юридичного факультету: - Львів: Паїс, 2000.
  4. Карамишева Н.В. Логіка. Пізнання. Евристика. - Львів: Астролябія, 2002.
  5. Жоль К.К. Логика для юристов: Учеб. пособие. - М., 2004.
  6. Ивин А.А. Логика для юристов: Учеб. пособие. - М., 2004.
  7. Ивлев Ю.В. Логика для юристов. - М., 2000.
  8. Конверський А.Є. Логіка для юристів. - К., 2004.
  9. Хоменко І.В. Логіка - юристам. - Київ: Четверта хвиля, 1997.

10. Щербина О.Ю. Логіка для юристів. - Київ: Юридична думка, 2004

Допоміжна ЛІТЕРАТУРА

1. Аристотель. Категории. Об истолковании. Первая аналитика. Вторая аналитика. Топика. О софистических опровержениях. - Соч. в 4 т., - Т. 2. - М.: Мысль, 1978.
2. Белнап Н., Стил Т. Логика вопросов и ответов. - М.: Прогресс, 1981.
3. Войшвилло Е.К. Понятие как форма мышления. - М.: Изд-во Моск. Ун-та, 1989.
4. Жеребкин В. Логический анализ понятий права. - К.: Вища освіта, 1976.
5. Ивин А.А. Логика норм. - М.: Изд. Моск. ун-та, 1973.
6. Кнапп В., Герлох А. Логика в правовом сознании. - М.: Прогресс, 1987.
7. Логические и математические методы в правовой теории и практике. - Л., 1989.
8. Логический словарь "Дефорт" - Москва: Мысль, 2004.
9. Наумов А.В., Новиченко А.С. Законы логики при квалификации преступлений. - М.: Юрид. лит-ра, 1978.

14. Інформаційні ресурси

1. www.lawcollege.lnu.edu.ua